

Subjekt - „konkrétum“ / Akce - druhy

Subjekt nestojí na počátku, ale musí být ustaven, a to příslušnou (pravou) událostí; událost musí nejprve reagovat (tj. být aktivní) na své okolí, tj. musí se zapojit do svého prostředí, a teprve to jí dovolí svůj další průběh (včetně dalších aktivit a tudíž také reakcí) pořádat a uspořádávat, organizovat – k tomu právě potřebuje ustavit, udržovat a stále „prohlubovat“ svůj subjekt, zejména svou subjektivní (vnitřní, nepředmětnou) stránku. Musíme proto rozlišovat ty akce, jimiž událost ustavuje a rekonstruuje svůj subjekt, a ty akce, které už rozvrhuje a uspořádává událostí ustavený subjekt; a obojí akce musíme ještě odlišovat od té nejzákladnější „aktivity“, jíž každá událost vykonává své vlastně událostné dění (můžeme říci: své bytí, i když to neznamená a ani ve skutečnosti není totéž). Každá událost se tedy děje tak, že zvnějšňuje (činí předmětnou, zpředměťňuje) svou vnitřní (nepředmětnou stránku), a to nikoli náhlým přechodem, nýbrž postupně, postupným (mezi vnitřní a vnější stránkou oscilujícím) „růstem“ navenek a „prohlubováním“ dovnitř. (Onen „růst“ musíme chápat ve starořeckém smyslu, nikoli jako „zvětšování“ – i když i zvětšování může někdy k „růstu“ náležet.) To zároveň umožňuje události, aby zvyšovala úroveň a kvalitu své „složitosti“ (Teilhard říkal „centrokomplikovanosti“) takovým směrem, který jí není (a nemůže být) původně „vlastní“ (tak aby ji mohl nějak „determinovat“), ale který není (a nemůže být) ani pouhým přizpůsobením prostředí (druhotnou adaptací, ať už jakkoli zajištěnou): událost se teprve po ustavení svého subjektu (a můžeme o tom mluvit také tak, že teprve poté, co se sama ustavila jako subjekt) může stát vnímavou pro „nepředmětné výzvy“ a právě jakožto subjekt na ně odpovídat (nejčastěji „nazdařbůh“, tj. tentativně) jednak tím, že se ve svém „osvětí“ lépe orientuje, jednak – a zejména – tím, že zároveň ve svém vlastním uskutečňování i v uskutečňování svých aktivit učiní aspoň některými kroky „pokrok“, tj. kroky nejen dál kupředu, ale také výš – a nač nesmíme zapomenout, také jakési zvláštní „kroky hlouběji“, tj. směrem do nitra, do nepředmětnosti, do budoucnosti (ovšem do budoucnosti, která „přichází“, nikoli do „prázdna“).

(Písek, 081127-1.)